Εγκώμιον εις τον άγιον και ένδοξον μεγαλομάρτυρα του Χριστού Δημήτριον (Άγιος Νεόφυτος ο Έγκλειστος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 25 Οκτωβρίου, 2018

Νεοφύτου πρεσβυτέρου μοναχοῦ καὶ ἐγκλείστου ἐγκωμιαστικὸς λόγος στὸν ἅγιο καὶ ἔνδοξο μεγαλομάρτυρα τοῦ Χριστοῦ Δημήτριο, καθὼς καὶ σχετικὰ μὲ τὸ μαρτύριο, τὰ θαύματα καὶ τὸν σεβάσμιο ναό του.

1. Ὁ ἔνδοξος Δημήτριος καὶ συμμέτοχος στὴν οὐράνια δόξα, μᾶς χάρισε σήμερα τὴν πανήγυρή του ὡς ὑπέρτατο δῶρο. Ἐμπρὸς λοιπὸν καὶ ἐμεῖς, ποὺ ἀποτελοῦμε τὸν θίασο ἐκείνων ποὺ ἀγαποῦν τὸν μάρτυρα, ἂς τὸν τιμήσουμε μὲ θεόπνευστους ὕμνους καὶ ἐγκώμια, γιὰ νὰ μᾶς ὠφελήσει ὁ φίλος καὶ μάρτυρας ὡς μεσολαβητὴς στὸν βασιλέα Χριστό. Ἂς τονίσουμε λοιπὸν καὶ τὸν θεϊκό του ζῆλο καὶ τὴν ἀγάπη του γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ τὰ ἐνάρετα προτερήματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἂς γεμίσουμε μὲ θεϊκὴ χαρὰ ὅπως ἔχει γραφεῖ, ἐπειδὴ ἀναφέρεται ὅτι, ὅταν ἐγκωμιάζεται ὁ δίκαιος, γεμίζουν μὲ εὐφροσύνη οἱ λαοί. Μακάρι ὅμως νὰ μὴν γεμίσουμε μόνο μὲ ἀγαλλίαση, ἀλλὰ νὰ ὠφεληθοῦμε ἀπὸ τὶς ὁμιλίες καὶ τὶς τιμητικὲς ἐκδηλώσεις στὴν μνήμη του, σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

2. Αὐτὸς λοιπὸν ὁ μακάριος Δημήτριος, ποὺ εἶναι πράγματι πολίτης στὴν οὐράνια πόλη καὶ βασιλεία τιμήθηκε καὶ ἀπὸ τὴν ἐπίγεια θνητὴ βασιλεία. Διότι μιὰ καὶ εἶχε εὐγενικὴ καταγωγὴ καὶ μεγάλη φήμη καὶ φρόντιζε ἀπὸ μικρὴ ἡλικία γιὰ τὸν ἄψογο καὶ ἔντιμο βίο, τὸν ἀγάπησαν καὶ τὸν τίμησαν πολύ, συνάμα καὶ ὁ Θεὸς καὶ οἱ ἄνθρωποι. Γι᾽ αὐτὸ λοιπὸν ἀρχικὰ ἔλαβε τὸ ἀξίωμα τοῦ ἐκσκέπτορος καὶ ἦταν συνεργὸς καὶ συμμέτοχος στὴν σύγκλητο. Στὴν συνέχεια ἀναγορεύθηκε ἀνθύπατος τῆς Ἑλλάδος. Γιὰ τὸν ἴδιο ὅμως ὁ ἀληθινὸς πλοῦτος καὶ ἡ δόξα ἦταν αὐτή, νὰ εἶναι δηλαδὴ καὶ νὰ τὸν ἀποκαλοῦν χριστιανό, καὶ δὲν ὑπολόγιζε καθόλου τὶς τιμὲς τῶν βασιλιάδων. Γι᾽ αὐτὸ ἐπειδὴ ξεχείλιζε ἀπὸ διδασκαλία γεμάτη μὲ θεϊκὴ σοφία καὶ πνευματικὸ λόγο, ἄλλαζε τὴν πίστη πολλῶν καὶ ἀπὸ τὴν πλάνη τῶν εἰδώλων τοὺς ὁδηγοῦσε στὴν ἀληθινὴ πίστη.

3. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ ἅγιος τέτοια κήρυττε στὸν λαὸ στὴν πόλη τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἐξαπλωνόταν ἡ φήμη του σ᾽ ὁλόκληρη τὴν περιοχὴ γύρω ἀπὸ αὐτήν, τὸν συνέλαβαν οἱ διῶκτες τῆς ἀλήθειας καὶ τὸν ὁδήγησαν στὸν τύραννο Μαξιμιανό. Ὁ ἅγιος ὅμως εἶχε λαμπερὸ τὸ πρόσωπό του μὲ τὴν παρέμβαση τῆς θείας χάριτος καὶ προκάλεσε ἔκπληξη στὸν τύραννο, ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ ντράπηκε τελικὰ δὲν τὸν τιμώρησε, ἀλλὰ τὸν

κατηγόρησε ὡς ἀχάριστο, διότι λησμόνησε βαθιὰ τὶς βασιλικὲς τιμὲς καὶ πίστεψε στὸν σταυρωμένο Χριστό. Ἐκφράζοντας λοιπὸν αὐτὰ τὰ λόγια καὶ κάποιες ἄλλες κολακευτικὲς μωρολογίες, προσπαθοῦσε νὰ παρασύρει τὸν ἅγιο ἀπὸ τὴν πίστη του. Αὐτὸς ὅμως ἀντιστεκόταν σὰν ἀκλόνητος στύλος καὶ σὰν βράχος στὴν ἀκτὴ ἀπέναντι στὰ χτυπήματα τῶν κυμάτων. Ὅταν τὸν ρώτησε καὶ πάλι ὁ βασιλιὰς ἂν ἐπιμένει νὰ πιστεύει στὸν σταυρωμένο Χριστό, ὁ ἅγιος τοῦ ἀπάντησε: «Μακάρι νὰ μποροῦσα, βασιλιά, ὄχι μόνο τὸν ἑαυτό μου, ἀλλὰ καὶ ὅλο τὸν κόσμο νὰ τὸν πείσω νὰ πιστεύει στὸν Ἐσταυρωμένο καὶ νὰ τοὺς ἀπαλλάξω ἀπὸ αὐτὴ τὴν μεγαλομανία καὶ τὴν πλάνη τῶν εἰδώλων. Καὶ ἐγὼ βέβαια εἶμαι ἕτοιμος στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ μου νὰ ὑποστῶ ὄχι μόνον ἕναν θάνατο, ἀλλὰ πολλούς, ἂν βέβαια αὐτὸ τὸ ἐπιτρέπει ἡ φύση μου».

4. Ὁ βασιλιὰς λοιπόν, ὅταν εἶδε τὴν μεγάλη τόλμη τοῦ ἄνδρα καὶ κατάλαβε τὴν ἀκλόνητη ἀπόφασή του, ἔγινε θηρίο ἀπὸ θυμὸ γιὰ νὰ βασανίσει τὸν ἅγιο. Συγκράτησε ὡστόσο τὸν θυμό του γιὰ τὸ τέλος, διότι ἤθελε νὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὸ θέατρο καὶ τὸ στάδιο. Γι᾽ αὐτὸ λοιπὸν ἔφτασε σ᾽ αὐτὸ τὸ μέρος μὲ ἄμαξα. Διέταξε νὰ φρουρήσουν τὸν μάρτυρα σὲ μιὰ κάμαρα λουτροκαμίνου, ποὺ δὲν τὴν εἶχαν ἀκόμη ἀνάψει, ὥσπου νὰ βρεῖ εὐκαιρία ἀπὸ τὰ μάταια θεάματα καὶ στὴν συνέχεια νὰ ὁδηγήσει τὸν ἅγιο σὲ ἐξέταση.

5. Τὸ θέατρο τῆς πόλεως, ποὺ τὸ ἔλεγαν καὶ στάδιο, ἦταν κλεισμένο γύρω - γύρω μὲ σανίδες καὶ ὁρισμένα μάγγανα, ὅπου ὅσοι ἔμπαιναν, παρακολουθοῦσαν σὰν σὲ θέατρο, καὶ σκότωναν σὲ μονομαχία γιὰ νὰ εὐχαριστήσουν τὸν αἱμοχαρῆ βασιλιά, μὲ τὸ νὰ χύνουν συχνὰ ἀνθρώπινο αἷμα.

6. Ὁ βασιλιὰς εἶχε ἀποκτήσει κάποιον μονομάχο, ποὺ τὸν ἔλεγαν Λυαῖο, πολὺ δυνατὸ καὶ μεγαλόσωμο, ποὺ καταγόταν ἀπὸ τὸ ἔθνος τῶν Βανδάλων καὶ ὁ ὁποῖος στὴν Ρώμη, στὸ Σίρμιο καὶ στὴν Θεσσαλονίκη, ἀλλὰ καὶ σὲ πολλοὺς ἄλλους τόπους, σκότωσε πολλοὺς ἀνθρώπους σὲ μονομαχία, καὶ ὁ βασιλιὰς θεωροῦσε θαυματουργὴ τὴν πολὺ μεγάλη του δύναμη καὶ τὴν ἱκανότητά του στὸν φόνο καὶ κόμπαζε.

7. Ὅταν αὐτὸς στάθηκε στὸ στάδιο, ποὺ ἀναφέραμε, καὶ ὁ βασιλιὰς καλοῦσε τὸν κόσμο μὲ τοὺς κήρυκες ὑποσχόμενος χρήματα σ᾽ ὅποιον ἐπιθυμοῦσε ἀπὸ τοὺς πολίτες νὰ μονομαχήσει μὲ τὸν Λυαῖο, κανεὶς δὲν εἶχε τὴν τόλμη νὰ μονομαχήσει μὲ αὐτόν, διότι ὅλοι ἔτρεμαν ἀπὸ φόβο καὶ μόνο ἀπὸ τὴν ὄψη καὶ τὸ θράσος τοῦ Λυαίου.

8. Τότε λοιπὸν ἕνας νεαρὸς παρακινήθηκε ἀπὸ τὸν Θεὸ ἐναντίον αὐτοῦ του κακοποιοῦ, ποὺ τὸν ἔλεγαν Νέστορα, ποὺ ἦταν ὡραῖος στὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχή, καὶ γνωστὸς τοῦ ἁγίου Δημητρίου, τρέχει σ᾽ αὐτόν, στὸν τόπο ποὺ τὸν φρουροῦσαν, ἔπεσε στὰ πόδια του καὶ τὸν παρακαλοῦσε λέγοντας· «Νὰ προσευχηθεῖς γιὰ μένα, δοῦλε τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ ἐπικαλεστεῖς τὸν Χριστό, διότι θέλω νὰ μονομαχήσω πρόθυμα μὲ αὐτόν». Τότε ὁ ἅγιος σταύρωσε τὸ μέτωπο καὶ τὴν καρδιὰ τοῦ Νέστορος

καὶ λέγει στὸν ἴδιο. «Πήγαινε, παιδί μου, καὶ τὸν Λυαῖο θὰ νικήσεις καὶ θὰ μαρτυρήσεις γιὰ χάρη τοῦ Χριστοῦ».

9. Καὶ αὐτὸς ἐξοπλίστηκε μὲ τὴν εὐχὴ τοῦ ἁγίου Δημητρίου σὰν νὰ φόρεσε θεῖο θώρακα, ἔρχεται τρεχάτος στὸ στάδιο, ἔβγαλε καὶ πέταξε κάτω τὸν χιτώνα του καὶ πηδώντας ἀπὸ τὶς βαθμίδες στάθηκε μπροστὰ στὸν βασιλιά. Αὐτὸς ἔμεινε ἔκπληκτος ἀπὸ τὴν τόλμη τοῦ νεαροῦ καὶ τοῦ λέγει: «Νεαρέ μου, ἀπ᾽ ὅ,τι φαίνεται ἡ ἐπιθυμία τῶν χρημάτων σὲ ὁδήγησε σ᾽ αὐτὸ τὸ τόλμημα. Ἐγὼ βέβαια, ἐπειδὴ λυπᾶμαι καὶ τὴν ὀμορφιά σου καὶ τὸν ἀνθὸ τῆς νιότης σου, σοῦ δίνω τὰ χρήματα καὶ παραδέχομαι τὴν γενναιότητά σου· φύγε κερδίζοντας καὶ τὴν ζωή σου καὶ τὰ χρήματα. Μὴν ἀντισταθεῖς ὅμως στὸν Λυαῖο, διότι πολλοὺς ἔστειλε στὸν θάνατο, πιὸ δυνατοὺς ἀπὸ σένα».

10. Ὅταν λοιπὸν τὰ ἄκουσε αὐτὰ ὁ Νέστωρ, οὔτε τὸν Λυαῖο φοβήθηκε γιὰ τοὺς ἐπαίνους, οὔτε ὑποχώρησε στὴν γενναιοδωρία τοῦ βασιλιᾶ, ἀλλὰ τοῦ εἶπε: «βασιλιά μου, δὲν ἔχω ἔρθει σ᾽ αὐτὴ τὴν μονομαχία διότι ἐπιθυμῶ χρήματα, ἀλλὰ γιὰ ν᾽ ἀποδείξω σήμερα μπροστά σου πιὸ ἰσχυρὸ τὸν ἑαυτό μου ἀπὸ τὸν Λυαῖο». Τότε λοιπὸν ὁ βασιλιὰς καὶ οἱ σύνεδροί του γεμάτοι θυμὸ κατάλαβαν τὴν ἀλαζονεία τοῦ Νέστορος καὶ ἐνθάρρυναν ὑπερβολικὰ τὸν Λυαῖο γιὰ τὴν ἐξόντωσή του.

11. Καὶ ὁ νεανίας τοῦ Θεοῦ ἐνισχύθηκε μὲ τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ, πῆρε στὰ χέρια του τὸν ἀκινάκη, σήκωσε τὰ μάτια στὸν οὐρανό, προσευχήθηκε καὶ εἶπε «ὁ Θεὸς τοῦ δούλου σου Δημητρίου καὶ ὁ ἀγαπημένος γιὸς σου Ἰησοῦς Χριστός, ποὺ νίκησες τὸν ἐχθρὸ Γολιὰθ μὲ τὸν ἐκλεκτό σου Δαβίδ, ἐσὺ Κύριε νίκησε καὶ τούτη τὴν στιγμὴ τὴν δύναμη τοῦ Λυαίου». Ἔτσι λοιπὸν προσευχήθηκε καὶ πήδησε μέσα ἀπὸ τὰ μάγγανα καί, ὅταν ἔγινε ἡ συμπλοκή, ὁ Λυαῖος δέχτηκε καίριο χτύπημα στὴν καρδιὰ ἀπὸ τὸν Νέστορα καὶ πέθανε ἀμέσως καὶ ἔφερε τὴν πιὸ μεγάλη στενοχώρια στὸν βασιλιά. Καὶ ὁ Νέστωρ δόξαζε τὸν Θεό, διότι ὁ βάρβαρος σκοτώθηκε μὲ τὶς προσευχὲς τοῦ ἁγίου Δημητρίου.

12. Ὁ Μαξιμιανὸς ὅμως τινάχτηκε μὲ θυμὸ ἀπὸ τὴν καθέδρα, καὶ συμπεριφερόταν στυγνὰ στοὺς αὐλικούς του, λέγοντας· «μὰ τοὺς θεούς, ἂν δὲν ἔγινε κάποια μαγεία, ἕνας μικρόσωμος νεαρὸς δὲν θὰ σκότωνε τὸν Λυαῖο, ποὺ ἔχει κάνει τόσα καὶ τέτοια κατορθώματα».

13. Τότε ὁ τύραννος κάλεσε τὸν Νέστορα καὶ τὸν ρώτησε λέγοντάς του «ἀπάντησέ μας, νεαρέ μου, μὲ ποιὰ μαγικὰ τεχνάσματα καὶ ποιοὺς συνεργάτες εἶχες καὶ σκότωσες τὸν Λυαῖο;». Ὁ Νέστωρ λοιπὸν πῆρε τὸν λόγο καὶ εἶπε· «οὔτε μὲ μαγεία, οὔτε μὲ μαγγανεία, ὅπως εἶπες, βασιλιά, σκοτώθηκε ὁ Λυαῖος, ἀλλὰ ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς τοῦ Δημητρίου, ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν, ἔστειλε τὸν ἄγγελό του καὶ σκότωσε τὸν Λυαῖο μὲ τὸ χέρι μου, διότι ἦταν μιαρὸς καὶ ἐγωιστής». Τότε λοιπὸν ὁ θεομάχος γέμισε μὲ θυμὸ καὶ ὀργὴ καὶ διέταξε νὰ ὁδηγήσουν τὸν Νέστορα στὸ δυτικὸ μέρος

τῆς Θεσσαλονίκης, στὴν λεγάμενη χρυσὴ πύλη, καὶ νὰ τὸν σκοτώσουν, διότι ἦταν χριστιανός, καὶ ἔτσι λοιπὸν ὁ ἅγιος αὐτὸς νεανίας στεφανώθηκε μὲ τὸ στεφάνι τοῦ μαρτυρίου, στὶς εἰκοσιπέντε τοῦ Ὀκτωβρίου.

14. Αὐτὸς ὁ ἱερὸς μεγαλομάρτυς τοῦ Χριστοῦ Δημήτριος βλέπει στὴν καμάρα ποὺ τὸν φρουροῦσαν νὰ βγαίνει ἀπὸ τὴν γῆ ἕνας πελώριος σκορπιὸς ἕτοιμος νὰ τὸν πλήξει μὲ τὸ κεντρί του, μνημονεύει ἐκεῖνον ποὺ ἔδωσε ἐξουσία νὰ πατοῦμε πάνω σε φίδια καὶ σκορπιούς, ἔφτυσε τὸ σκορπιό, τὸν σφράγισε μὲ τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ καὶ τὸν ἐπέδειξε ἀμέσως νεκρό. Ἀμέσως τότε ἄγγελος Κυρίου πῆρε ἕνα θεϊκὸ στεφάνι καὶ στεφάνωσε τὴν κάρα τοῦ μάρτυρα, ἡ στέψη δὲν ἔγινε ἴσως γιὰ τὴν νέκρωση τοῦ σκορπιοῦ, ἀλλὰ γιὰ τὴν σφαγὴ τοῦ ἁγίου στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ποὺ θὰ γινόταν μετὰ ἀπὸ λίγο. Γι' αὐτὸ καὶ τοῦ ἔλεγε ὁ ἄγγελος· «Εἰρήνη σὲ σένα, ἀθλητὴ τοῦ Χριστοῦ, νὰ ἔχεις θάρρος καὶ νὰ φανεῖς γενναῖος ἄνδρας».

15. Τότε λοιπὸν ὁρισμένοι ἄρχοντες συκοφάντες κατηγοροῦν τὸν Δημήτριο στὸν βασιλιὰ ὡς αἴτιο τῆς σφαγῆς τοῦ Λυαίου. Ὅταν τὸ ἄκουσε ὁ ἴδιος, ἔλεγε πὼς δὲν ἦταν καλὸς οἰωνὸς ἡ συνάντησή του μὲ τὸν ἅγιο στό στάδιο. Γι᾽ αὐτὸ βράζοντας ἀπὸ τὸν θυμό του ἐναντίον τοῦ μάρτυρα, διατάζει νὰ τὸν σκοτώσουν μὲ λόγχη, ἐκεῖ μέσα στὶς καμάρες, ὅπου τὸν φρουροῦσαν, πράγμα ποὺ ἔκαναν ἀμέσως μὲ πολλὴ γρηγοράδα οἱ δήμιοι χωρὶς λύπηση στὶς εἰκοσιέξι Ὀκτωβρίου.

16. Καὶ τὸ μαρτύριο τοῦ ἀθλητῆ ἦταν σύντομο καὶ χαλαρό, ὁ ἴδιος ὅμως ἐπιθυμοῦσε νὰ ὑποστεῖ τὸ μαρτύριο ὄχι μόνο σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα, ἀλλὰ γιὰ πολλὲς ἡμέρες καὶ μὲ περίπλοκα βάσανα γιὰ τὴν ἀγάπη του στὸν Χριστό. Γι᾽ αὐτὸ καὶ ὁ καρδιογνώστης Θεός, ἐπειδὴ δέχτηκε τὴν στιγμιαία σφαγὴ ὡς πολύχρονο μαρτύριο καὶ τὴν συντομία της ὡς διαρκέστερο μαρτύριο, τὸν στεφάνωσε γιὰ τὴν πρόθεσή του καὶ τὸν ἐφοδίασε μὲ πολλὲς θαυματουργικὲς ἱκανότητες καὶ ἰαματικὰ χαρίσματα, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ ἴδια ἡ κιβωτὸς τοῦ ἁγίου λειψάνου νὰ ἀναδίδει συνέχεια τὸ μύρο, σὰν πηγὴ τοῦ ζῶντος ὕδατος, ὥστε πιὸ εὔκολα νὰ λιγοστεύει τὸ νερὸ τῆς πηγῆς, παρὰ νὰ λιγοστέψει ποτὲ ἐκείνη ἡ πηγὴ τοῦ μύρου. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο λοιπὸν ὁ γενναιόδωρος Θεὸς γνωρίζει νὰ ἀνταποδίδει τὴν δόξα σ᾽ ὅσους τὸν δοξάζουν.

17. Καὶ ὁ Λοῦπος, ὁ ὑπηρέτης τοῦ μάρτυρα βλέποντας τὴν σφαγὴ τοῦ ἀφέντη του ἀποκομίζει σημαντικὸ κέρδος. Ἀφοῦ πῆρε λοιπὸν τὸ ὁράριο τοῦ ἁγίου καὶ τὸ βασιλικὸ δαχτυλίδι ἀπὸ τὸ χέρι του καὶ τὰ ἔβαψε μέσα στὸ αἷμα τοῦ ἁγίου, ἐπιτελοῦσε μὲ αὐτὰ θεραπεῖες κάθε νοσήματος καὶ ἀπομάκρυνε τὰ πονηρὰ πνεύματα. Ἐπειδὴ ἡ φήμη τῶν θαυμάτων ἐξαπλώθηκε σ᾽ ὁλόκληρη τὴν περιοχὴ γύρω ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη, ἔφτασε μέχρι καὶ στὸν βασιλιά, ὁ ὁποῖος παθιασμένος ἀπὸ τὸν θυμὸ διέταξε νὰ σκοτώσουν καὶ τὸν Λοῦπο, τὸν ὁποῖο σκότωσαν στὸ λεγόμενο δημαρχεῖον τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης.

18. Τὸ καλλίνικο καὶ πανάγιο λείψανο τοῦ ἁγίου Δημητρίου βρισκόταν

περιφρονημένο ἀπὸ φόβο στὸν βασιλιὰ καὶ τοὺς διῶκτες. Τὴ νύχτα ὅμως, τὸ ἔκλεψαν ὁρισμένοι πιστοὶ ἄνθρωποι καὶ τὸ ἔκρυψαν στὸ χῶμα, ὅσο μποροῦσαν. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ κρυφτεῖ μιὰ πόλη, ποὺ βρίσκεται στὴν κορυφὴ βουνοῦ, οὔτε αὐτὸ τὸ ἄφησε νὰ κρυφτεῖ ἡ πηγὴ τῶν θαυμάτων, ἀλλὰ ἔγινε ξακουστὸς σ᾽ ὁλόκληρη τὴν Μακεδονία καὶ τὴν Θεσσαλία ὁ ἅγιος, μὲ τὰ θαύματά του δηλαδή, μὲ τὰ ὁποῖα νικήθηκαν οἱ αὐθάδειες τῆς μανίας τῶν εἰδώλων καὶ λαμπρύνονταν τὰ δόγματα τῆς ἄμεμπτης πίστεως τῶν χριστιανῶν.

19. Τότε λοιπὸν ἕνας εὐσεβὴς καὶ ἔνδοξος ἄνδρας, ποὺ τὸν ἔλεγαν Λεόντιο, καὶ ἔγινε ὕπαρχος τοῦ Ἰλλυρικοῦ, πήγαινε στὴν χώρα τῶν Θρακῶν καὶ ἀρρώστησε ἀπὸ ἀνίατη ἀσθένεια· τὸν ὁδήγησαν οἱ δικοί του στὴν πόλη τῆς Θεσσαλονίκης μ᾽ ἕνα φορεῖο καὶ τὸν ξάπλωσαν πάνω στὸ ἱαματικὸ μνῆμα τοῦ μάρτυρα· καὶ ἀμέσως ἔγινε ἐντελῶς καλά, μὲ ἀποτέλεσμα καὶ ὁ ἴδιος ὁ ὕπαρχος καὶ ὅλοι οἱ γύρω του νὰ θαυμάζουν τὴν ταχύτατη βοήθεια τοῦ μάρτυρα, νὰ δοξάζουν τὸν Θεὸ καὶ νὰ ἐγκωμιάζουν τὸν μάρτυρά του Δημήτριο.

20. Αὐτὸς λοιπὸν κατέστρεψε τὶς καμάρες τῶν καμινιῶν καὶ τὰ κτίσματα τῶν θερμῶν λουτρῶν καὶ καθάρισε ἐντελῶς τὸν τόπο ἀπὸ ὅλα τὰ ξύλα καὶ τὰ σκουπίδια, ἀνήγειρε πανέμορφο καὶ πάνσεπτο ναὸ πρὸς τιμὴν τοῦ μάρτυρα ἀνάμεσα στὸ δημόσιο λουτρὸ καὶ στὸ στάδιο, ποὺ ἀναφέραμε προηγουμένως, τὸν ὁποῖο κόσμησε μὲ δαπάνη πολλῶν χρημάτων καὶ τὸν ἔκανε πολὺ λαμπρό. Αὐτὸς μέχρι καὶ σήμερα καμαρώνει σὰν ἐπίγειος οὐρανός, διότι τὸν ἔχει κάνει ἔνδοξο ἡ πηγὴ τῶν θαυμάτων· αὐτὸς φέρει πάντα τὴν θεόβρυτη λάρνακα τοῦ μύρου ὡς ἀνεξάντλητη πηγή· αὐτὸς ὑπάρχει παυσίπονο φάρμακο, ποὺ θεραπεύει τὰ διάφορα νοσήματα· αὐτὸς ἔχοντας ὡς ἀσυναγώνιστο οἰκοδεσπότη τὸν ξακουστὸ Δημήτριο δὲν θὰ φοβηθεῖ τὶς ἐπιδρομὲς τῶν βαρβάρων ἐχθρῶν· αὐτὸς πολλὲς φορὲς εἶναι ἡ λύτρωση τῶν αἰχμαλώτων, μὲ ἀποτέλεσμα πολλὲς φορὲς νὰ βρίσκονται αἰχμάλωτοι σ᾽ ἐκεῖνον τὸν ἱερὸ ναὸ μαζὶ μὲ τὶς ἁλυσίδες τους καὶ ἀπὸ τὴν Συρία καὶ ἀπὸ ἄλλες βαρβαρικὲς χῶρες καὶ νὰ λένε ὅτι τοὺς ἁρπάζει ὁ ἅγιος Δημήτριος καὶ τοὺς διασώζει φέρνοντάς τους μετέωρους μέχρι τὸν ναό του.

21. Καὶ ὄχι μόνο αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τῶν πιστῶν βασιλιάδων εἶναι σύμμαχος αὐτὸς ὁ ἱερὸς ὁπλίτης, στὸν ὁποῖο καὶ ἐγὼ γεμάτος χαρὰ θὰ ἀπευθύνω λίγους χαιρετισμοὺς καὶ θὰ τελειώσω τὸν λόγο μου.

22. Χαῖρε, ἀσυναγώνιστε στρατιώτη τοῦ Χριστοῦ τρισευτυχισμένε Δημήτριε, διότι σύμφωνα μὲ τὸν Παῦλο, ἀγωνίστηκες τὸν ὡραῖο ἀγώνα, ἔχεις τρέξει τὸν δρόμο μέχρι τὸ τέρμα, ἔχεις διαφυλάξει τὴν πίστη καὶ στεφανώθηκες ἐπάξια ἀπὸ τὸν Θεὸ μὲ τὸν στέφανο τῆς δικαιοσύνης.

Χαῖρε μάρτυρα Δημήτριε, διότι ἂν καὶ ἔχεις δεχτεῖ καὶ σὺ στὸ σῶμα σου τὶς πληγὲς ποὺ δέχτηκε ὁ Χριστός, ἀνέβηκες στὸν ἴδιον μὲ χαρὰ καὶ ἀγαλλίαση.

Χαῖρε, μάρτυρα Δημήτριε, διότι ἔγινες πράγματι μιμητὴς τοῦ Χριστοῦ. Ἐκεῖνος βέβαια γιὰ χάρη ὅλων μας δέχτηκε τὴν λόγχη ἀπὸ τὸν ἀσεβῆ στρατιώτη στὴν ἀμόλυντη πλευρά του καὶ σὺ ὡς εὐσεβὴς στρατιώτης του γιὰ χάρη τῆς ἀγάπης του δέχτηκες τὴν λόγχη στὴν φυλακὴ ἀπὸ ἀσεβεῖς στρατιῶτες.

Χαῖρε, μάρτυρα Δημήτριε, διότι ἔχεις πλουτίσει μὲ τὴν ἀγγελικὴ χάρη καὶ ἀποδεικνύεσαι ἐπίγειος ἄγγελος καὶ οὐράνιος ἄνθρωπος γεμάτος δόξα.

Χαῖρε, μάρτυρα Δημήτριε, διότι εἶσαι μυημένος στὴν χάρη καὶ ἐλευθερωτὴς τῶν αἰχμαλώτων καὶ πολὺ γρήγορος ἰατρὸς τῶν διαφόρων ἀσθενειῶν.

Χαῖρε, μάρτυρα Δημήτριε, μαζὶ μὲ τὸν Γεώργιο καὶ τὸν Θεόδωρο, τοὺς συναθλητὲς καὶ συμμέτοχούς σου, τὸ τρισευτυχισμένο ὅπλο τῶν εὐσεβῶν βασιλέων μας, τὸ ξίφος τους μὲ τὶς τρεῖς αἰχμὲς ἐναντίον τῶν ἀθέων βαρβάρων, τὸ τριπλὸ τεῖχος τῆς βασιλικῆς αὐλῆς, τὸ τρίσπαθο κάρφωμα στὴν καρδιὰ τῶν σκληρῶν ἐχθρῶν, τὸ τριστόλιστο στέμμα τῶν βασιλιάδων μας, τὸ τριπλὸ φῶς τῆς ὁδοιπορίας τους ἡμέρα καὶ νύχτα, τὸ τριπλὸ ὅπλο τοῦ ἐκφοβισμοῦ τους καὶ τὸ πολὺ ἀγαπητὸ καὶ ἰσάριθμο τῆς Τριάδος.

Χαῖρε, διότι ἔχεις ἀξιωθεῖ τὴν ἀκατάπαυτη χαρὰ καὶ εἶσαι συνοδὸς τῶν πιστῶν βασιλιάδων. Καὶ ἐγὼ τὸ γνωρίζω ὅτι νικιέται ἡ παράταξή μας σὲ περίοδο πολέμου. Ἀλλὰ δὲν ρίχνουμε τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν ἥττα στὴν ἀδράνεια αὐτῶν τῶν στρατηγῶν, ἀλλὰ οἱ καρποὶ τῶν κακῶν πράξεων κάνουν πιὸ ἰσχυροὺς τοὺς ἐχθρούς μας ἐναντίον μας. Πῶς λοιπόν, ἀναφέρει ὁ προφήτης, ἕνας θὰ καταδιώξει χίλιους, καὶ δύο θὰ μετακινήσουν μυριάδες καὶ τὰ ἀκόλουθα.

23. Καὶ ὁ ἅγιος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ὁ Λεόντιος, ὅταν ὁλοκλήρωσε τὸν πανσεβάσμιο ναὸ τοῦ μάρτυρα καὶ ἐπρόκειτο νὰ φύγει στὸ Ἰλλυρικό, σκεπτόταν νὰ πάρει μαζί του κάποιο λείψανο, γιὰ νὰ ἀνεγείρει καὶ ἐκεῖ ναὸ στὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου. Ὁ ἅγιος ὅμως τὴν νύχτα παρουσιάστηκε σ᾽ αὐτὸν καὶ τοῦ ἔκοψε τὴν ὁρμή. Τότε λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος πῆρε τὴν χλαμύδα τοῦ ἁγίου καὶ ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ ὁράριο, ποὺ ἦταν βαμμένα κατακόκκινα στὸ αἷμα τοῦ ἁγίου, κατασκεύασε ἀργυρὴ λειψανοθήκη, τὰ ἀπέθεσε μέσα σ᾽ αὐτὴν καὶ συνέχισε τὸν δρόμο του.

24. Ὅταν ἔφτασε σ᾽ ἕναν ποταμό, ποὺ τὸν λένε Δούναβι, ἐπειδὴ δὲν μποροῦσε νὰ περάσει ἀπὸ τὸν θυελλώδη καιρὸ καὶ τὸ φούσκωμα τοῦ ὁρμητικοῦ ρεύματος, καθόταν καὶ περίμενε νὰ λιγοστέψει ὁ ποταμός, αὐτὸς ὅμως πιὸ πολὺ φούσκωνε, ἀντὶ νὰ λιγοστεύει. Καὶ ὁ ἅγιος Δημήτριος παρουσιάστηκε νύχτα σ᾽ αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε: «Διῶξε ἀπὸ μέσα σου κάθε δειλία καὶ ἀπιστία, ἀνέβα πάνω στὸ πλοιάριό σου, πάρε στὰ χέρια σου τὴν σορὸ ποὺ φέρνεις μαζί σου καὶ πέρνα ἄφοβα τὸν ποταμὸ μαζὶ μὲ τὴν συνοδεία σου». Καὶ ὁ ἄνθρωπος ἔκανε αὐτὸ τὸ πράγμα, πέρασε ἀβλαβὴς τὸν ποταμὸ καὶ ἔτσι διασώθηκε καὶ ἀπέθεσε τὴν ἁγία λειψανοθήκη μὲ τὰ ἁγιάσματά της,

ἐκεῖ ὅπου ἔχτισε καὶ ἄλλον ναὸ πρὸς τιμὴν τοῦ μάρτυρα ἁγίου Δημητρίου, δίπλα στὸν σεβάσμιο ναὸ τῆς καλλινίκου μάρτυρος Ἀναστασίας, ἀπ᾽ ὅπου ξεχύθηκαν πολλοὶ ποταμοὶ θαυμάτων. Ἀπὸ αὐτούς, Χριστὲ βασιλιά μου, ἀφοῦ μᾶς ποτίσεις, ὡς ποταμὸς τῆς εἰρήνης, γέμισέ μας, φώτισε, καθάρισε, θεράπευσε τὶς ψυχές μας μαζὶ καὶ τὰ σώματά μας μὲ τὶς προσευχὲς τοῦ ὑπηρέτη Σου καὶ μάρτυρα Δημητρίου καὶ τῆς ἄχραντης Θεοτόκου, γιὰ νὰ δοξαστεῖ καὶ ἀπὸ ἐδῶ τὸ πανάγιο ὄνομά Σου, διότι Σοῦ πρέπει κάθε δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνηση, μαζὶ μὲ τὸν Πατέρα Σου καὶ τὸ ἅγιό Σου πνεῦμα πάντοτε, καὶ τώρα καὶ γιὰ πάντα καὶ στοὺς αἰῶνες. Ἀμήν.

(Ἅγιος Δημήτριος, Ἐγκωμιαστικοὶ λόγοι ἐπιφανῶν Βυζαντινῶν λογίων, ἔκδ. ΖΗΤΡΟΣ, 2004)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: nektarios.gr*)*

ΣΧΕΤΙΚΟ: Εγκωμιαστικός λόγος εις τον άγιον και πανένδοξον μεγαλομάρτυρα του Χριστού, Δημήτριον (Συμεών μοναχός και φιλόσοφος)